

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/21-01/9
URBROJ: 613-02-23-21-10
Zagreb, 24. rujna 2021.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

Hrvatski državni
arhiv
za 2020.

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O ARHIVU	4
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	4
	Planiranje i izvršenje plana	5
	Financijski izvještaji	6
	Javna nabava	12
III.	REVIZIJA ZA 2020.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	14
	Metode i postupci revizije	15
	Nalaz za 2020.	16
	Provedba naloga i preporuka	20

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatskog državnog arhiva (dalje u tekstu: Arhiv) za 2020.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Arhiva sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze, vlastiti izvori, programi i projekti financirani u 2020. i javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima izraženo je uvjetno mišljenje, a o usklađenosti poslovanja bezuvjetno mišljenje.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Arhiva za 2020. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Temeljnim načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Vrijednost nefinancijske imovine koncem 2020. iznosi 112.823.394,00 kn. Vrijednosno značajnija nefinancijska imovina odnosi se na građevinske objekte u iznosu od 52.807.289,00 kn te zemljište u iznosu od 32.448.000,00 kn.

U okviru građevinskih objekata, vrijednost zgrade na Marulićevu trgu u Zagrebu, koja je Arhivu dana na korištenje na temelju odredaba Zakona o prenošenju vlasništva i osnivačkih prava nad Nacionalnom i sveučilišnom bibliotekom u Zagrebu na Republiku Hrvatsku (Narodne novine 21/95), evidentirana je u poslovnim knjigama i iskazana u financijskim izvještajima u iznosu od 25.569.352,00 kn. Navedena vrijednost odnosi se na ulaganja u zgradu nakon preuzimanja, dok vrijednost zgrade u vrijeme preuzimanja na korištenje nije evidentirana u poslovnim knjigama Arhiva, niti iskazana u financijskim izvještajima.

Također, vrijednost zgrade na Mažuranićevu trgu u Zagrebu evidentirana je u poslovnim knjigama u iznosu od 425.277,00 kn, a odnosi se na ulaganja izvršena u zgradu, u prijašnjim godinama. Navedena zgrada korištena je do svibnja 2007. na temelju ugovora o zakupu. S obzirom na to da navedena zgrada nije bila u vlasništvu Arhiva, ulaganja je trebalo evidentirati na računu ulaganja u tuđu imovinu.

Vrijednost zemljišta evidentirana je u iznosu od 32.448.000,00 kn, a odnosi se na vrijednost zgrada i zemljišta u Kerestincu. Za zgrade evidentirane na računu za evidentiranje zemljišta nije obavljan ispravak vrijednosti.

U okviru izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama nisu evidentirani niti iskazani u financijskim izvještajima primljeni instrumenti osiguranja plaćanja, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Knjige u knjižnici u vrijednosti od 2.485.443,00 kn nisu evidentirane na propisanim računima Računskog plana. Također, nije obavljen popis knjižnične građe, a revizija knjižnične građe nije provedena u propisanom roku, što nije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe. (točka 1. Nalaza)

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Arhiva za 2020. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2020. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Arhiva

Arhiv je obvezan pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2020. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O ARHIVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Arhiv je javna ustanova od nacionalnog značaja koja obavlja arhivsku djelatnost kao javnu službu u skladu s odredbama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (Narodne novine 61/18 i 98/19), Statutom Hrvatskog državnog arhiva te drugim važećim propisima. Od 1993. djeluje pod sadašnjim nazivom, kao pravni sljednik Zemaljskog arhiva Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije (koji je osnovan 1643. kao tijelo Hrvatskog sabora) te Kraljevskog državnog arhiva (koji je utemeljen 1923. kao samostalna ustanova u području kulture). Osnivač Arhiva je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo kulture i medija. Upisan je u sudski registar ustanova Trgovačkog suda u Zagrebu. Sjedište Arhiva je Marulićev trg 21, Zagreb.

Arhiv, kao središnji i matični arhiv, čuva, štiti, obrađuje i daje na korištenje arhivsko i registraturno gradivo državnih tijela, državnih i javnih ustanova i poduzeća, pravnih osoba, obitelji i pojedinaca, čija se djelatnost prostirala ili se prostire na čitavom ili većem dijelu Republike Hrvatske, odnosno koja ima značenje za Republiku Hrvatsku. Obavlja stručni nadzor nad čuvanjem i odabiranjem arhivskog i dokumentarnog gradiva koje se nalazi izvan arhiva i određuje mjere zaštite, nadzire rad arhiva i drugih posjednika arhivskog i audiovizualnog gradiva u svojoj nadležnosti. Preuzima javno arhivsko i audiovizualno gradivo, prikuplja privatno gradivo otkupom, poklonom ili pohranom, provodi mjere zaštite gradiva u arhivu i brine za njegovu sigurnost, sređuje, obrađuje, popisuje i objavljuje arhivsko i drugo gradivo, izrađuje i objavljuje obavijesna pomagala, daje gradivo na korištenje, daje podatke, izvratke iz dokumenata, preslike i ovjerene prijepise. Vodi evidencije o korištenju arhivskog gradiva, obavlja sigurnosno i zaštitno snimanje arhivskog i drugog gradiva, restaurira, konzervira i uvezuje arhivsko i drugo gradivo, istražuje i razvija postupke restauriranja i konzerviranja, obavlja laboratorijska ispitivanja vezana za restauraciju i konzervaciju gradiva. Bavi se istraživanjem i razvojem normi i postupaka te informacijskih sustava u upravljanju gradivom, vodi evidencije o stvarateljima i imateljima dokumentarnog i arhivskog gradiva i o arhivskom gradivu u nadležnosti, priređuje izložbe, predavanja i provodi druge oblike kulturno-prosvjetne djelatnosti radi poticanja zanimanja za arhivsko gradivo i arhivsku djelatnost. Planira i provodi programe obrazovanja i stručnog usavršavanja na području upravljanja dokumentacijom, arhivistike, filmologije, konzervacije i restauracije, pomoćnih povijesnih znanosti i drugih srodnih disciplina. Obavlja izdavačku djelatnost, priređuje stručne i znanstvene skupove, organizira i vodi međunarodnu kulturnu suradnju na području arhivske djelatnosti, evidentira i prikuplja izvore za hrvatsku povijest u stranim arhivima te zaštićuje arhivsko gradivo hrvatskog iseljništva. Pruža savjetodavne usluge, usluge obrade, zaštite i pohrane gradiva, snimanja, konzerviranja i restauriranja te iznajmljivanja prostora i opreme, promiče djelatnost arhiva izradom, reprezentacijom i distribucijom replika i predmeta s motivima iz arhivskog gradiva i drugim prepoznatljivim sadržajima. Suraduje s međunarodnim udruženjima, drugim ustanovama kulture, znanstvenim i srodnim ustanovama i organizacijama u zemlji i inozemstvu radi unaprjeđenja arhivske djelatnosti i znanstvenoga rada. Organizira i provodi znanstvenoistraživačku djelatnost, vodi i koordinira sustav arhiva Republike Hrvatske, skrbi za unaprjeđenje stručnog rada u arhivima te obavlja druge poslove matične ustanove arhivske službe u Republici Hrvatskoj, uspostavlja i upravlja informacijskim sustavom za trajno osiguranje pristupa i mogućnosti korištenja gradiva preuzetog u digitalnom obliku te obavlja druge poslove predviđene Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima te drugim važećim propisima.

Statut Arhiva donesen je sredinom srpnja 2019. uz suglasnost Ministarstva kulture i medija. Na temelju Statuta doneseni su Pravilnik o unutarnjem redu, radnim mjestima i načinu rada te drugi unutarnji akti.

Tijela Arhiva su ravnatelj, Upravno vijeće i Stručno vijeće. Ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje te zastupa Arhiv. Imenuje ga i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministra kulture i medija, na razdoblje od četiri godine. Ravnatelj samostalno odlučuje o stjecanju, opterećenju ili otuđenju pokretne imovine čija pojedinačna vrijednost ne prelazi 500.000,00 kn, do 1.000.000,00 kn uz suglasnost Upravnog vijeća, a iznad 1.000.000,00 kn uz suglasnost osnivača. Upravno vijeće, koje se sastoji od pet članova, donosi Statut i druge opće akte, godišnji plan rada i izvješće o izvršenju navedenog plana i poslovanja te financijski plan i godišnje financijsko izvješće Arhiva, raspisuje javni natječaj za imenovanje ravnatelja i obavlja druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom. Arhiv ima i Stručno vijeće, koje čine ravnatelj, zamjenik ravnatelja, pomoćnici ravnatelja, pročelnici odjela i voditelji neposredno nižih ustrojstvenih jedinica u odjelima u kojima se obavljaju stručni poslovi u okviru djelatnosti arhiva. Stručno vijeće raspravlja o stručnim pitanjima rada Arhiva, razmatra i predlaže programe rada, izvješća o radu, daje mišljenja i prijedloge u vezi s načinom i organizacijom obavljanja poslova iz djelatnosti Arhiva, razvojem djelatnosti te obavlja i druge stručne poslove u skladu sa Statutom Arhiva.

Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta u Arhivu predviđeno je 265 zaposlenika (okvirni broj radnih mjesta).

Za obavljanje poslova iz djelokruga Arhiva ustrojeni su: Odjel za zaštitu i obradu arhivskog gradiva, Hrvatska kinoteka, Odjel za informacije i komunikaciju, Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju, Središnji fotolaboratorij, Odjel općih i računovodstvenih poslova, Odjel za digitalno gradivo i informacijske tehnologije, Odjel Depozit Zagrebačke nadbiskupije i Zavod „Ivan Kukuljević Sakcinski”.

Početak 2020. Arhiv je imao 161 zaposlenika, a koncem 2020. imao je 158 zaposlenika. Zakonski predstavnik Arhiva od 11. svibnja 2017. je ravnatelj dr. sc. Dinko Čutura.

Planiranje i izvršenje plana

Upravno vijeće Arhiva donijelo je koncem prosinca 2019. Financijski plan za 2020., prema kojem su planirani prihodi u iznosu od 35.909.698,00 kn, rashodi u iznosu od 38.220.198,00 kn te manjak prihoda u iznosu od 2.310.500,00 kn. Izmjenama i dopunama Financijskog plana iz prosinca 2020., smanjeni su planirani prihodi za 636.626,00 kn, a rashodi povećani za 911.106,00 kn te planirani ukupni prihodi iznose 35.273.072,00 kn, ukupni rashodi 39.131.304,00 kn, a manjak prihoda 3.858.232,00 kn. Pokriće navedenog manjka prihoda planirano je iz prenesenog viška prihoda prijašnjih godina, koji se najvećim dijelom sastoji od vlastitih prihoda. Financijski plan, kao i naknadne izmjene i dopune Financijskog plana usvojilo je Upravno vijeće i odobrilo Ministarstvo kulture i medija.

Financiranje rashoda planirano je prihodima iz državnog proračuna u iznosu od 31.271.028,00 kn, vlastitih prihoda u iznosu od 4.363.232,00 kn, ostalih pomoći u iznosu od 3.352.744,00 kn, donacija u iznosu od 104.300,00 kn te ostalih prihoda za posebne namjene u iznosu od 40.000,00 kn.

Financijskim planom Arhiva planirana su sredstva za financiranje programa Arhivska djelatnost kroz sljedeće aktivnosti: Administracija i upravljanje u iznosu od 33.251.616,00 kn ili 85,0 % ukupno planiranih sredstava i Programi arhivske djelatnosti u iznosu od 5.879.688,00 kn ili 15,0 % ukupno planiranih sredstava.

Prema vrsti rashoda, vrijednosno značajniji planirani su rashodi za zaposlene u iznosu od 22.475.653,00 kn, materijalni rashodi u iznosu od 6.969.183,00 kn i rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 9.388.073,00 kn.

Izvešće o izvršavanju Financijskog plana Arhiva za 2020. usvojilo je Upravno vijeće koncem veljače 2021. Prema Izvešću o izvršavanju Financijskog plana Arhiva za 2020., rashodi su izvršeni u iznosu od 33.900.844,00 kn, što je 5.230.460,00 kn ili 13,4 % manje od planiranog iznosa.

Vrijednosno značajnije manje od plana izvršeni su rashodi za nabavu nefinancijske imovine, koji su planirani u iznosu od 9.388.073,00 kn, a ostvareni u iznosu od 5.006.597,00 kn, što je 4.381.476,00 kn ili 46,7 % manje od plana. Odstupanje od plana, najvećim dijelom, odnosi se na rashode za nabavu opreme iz projekta Ministarstva kulture i medija „Digitalizacija kulturne baštine”, koji se sufinancira iz EU fondova i za koji su planirana sredstva u iznosu od 2.325.000,00 kn, a nisu ostvarena, s obzirom na to da postupak javne nabave i odabir dobavljača nije okončan u 2020., te na rashode za građevinske radove za sanaciju štete prouzrokovane potresom u Zagrebu, koji su planirani u iznosu od 1.219.750,00 kn, a ostvareni u iznosu od 29.625,00 kn (za izradu projektne dokumentacije), što je 1.190.125,00 kn ili 97,6 % manje od plana.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2021. i 2022. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2021. u iznosu od 32.831.918,00 kn te za 2022. u iznosu od 33.119.896,00 kn.

Financijski izvještaji

Arhiv je obvezan voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Za 2020. sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama i Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Financijskoj agenciji u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Arhiva.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2020., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 33.395.133,00 kn, što je 266.613,00 kn ili 0,8 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2019.	Ostvareno za 2020.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	1.482.779,00	272.522,00	18,4
2.	Prihodi od imovine	16.891,00	2.852,00	16,9
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	43.504,00	65.332,00	150,2
4.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	2.691.247,00	1.763.664,00	65,5
5.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	28.894.099,00	31.290.763,00	108,3
Ukupni prihodi		33.128.520,00	33.395.133,00	100,8

Vrijednosno najznačajniji ostvareni su prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu od 31.290.763,00 kn, koji čine 93,7 % ukupnih prihoda. Preostali prihodi u iznosu od 2.104.370,00 kn čine 6,3 % ukupnih prihoda.

Prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 272.522,00 kn odnose se na prihode ostvarene od Hrvatskog audiovizualnog centra za realizaciju programa Zaštita i restauracija audiovizualnog gradiva Republike Hrvatske u iznosu od 200.000,00 kn, od Ministarstva znanosti i obrazovanja za sufinanciranje tiskanja knjiga i časopisa (na temelju odluka o financijskim potporama za sufinanciranje) u iznosu od 43.892,00 kn te od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na temelju ugovora o dodjeli državne potpore za sufinanciranje zapošljavanja za stjecanje prvog radnog iskustva / pripravništva za deset pripravnika u iznosu od 28.630,00 kn. Navedeni prihodi ostvareni su u manjem iznosu za 1.210.257,00 kn ili 81,6 % u odnosu na 2019., iz razloga što je Hrvatski audiovizualni centar 80,0 % ugovorenog iznosa (800.000,00 kn) namijenjenih za pripremu i provođenje programa Zaštita i restauracija audiovizualnog gradiva Republike Hrvatske doznačio u 2019. te zbog izostanka sufinanciranja pripravnika.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija u iznosu od 1.763.664,00 kn odnose se na prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu od 1.654.014,00 kn i kapitalne donacije u iznosu od 109.650,00 kn.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu od 1.654.014,00 kn ostvareni su obavljanjem vlastite djelatnosti, od čega se na prihode od pruženih usluga odnosi 1.623.727,00 kn, a na prihode od prodaje robe (časopisa, stručne arhivske literature, monografije, priloga za povijest filma i fotografije, dokumentarnih filmova, kataloga izložbi i slično) odnosi se 30.287,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi od pruženih usluga ostvareni su pružanjem usluga nadzora nad pohranjenim arhivskim gradivom u iznosu od 366.625,00 kn, iznajmljivanjem prostora i imovine u iznosu od 295.879,00 kn, održavanjem ispita (pismohrani ispit Osposobljavanje za rad i rukovanje arhivskim gradivom te stručni ispiti u arhivskoj djelatnosti) u iznosu od 238.300,00 kn, sređivanjem i obradom gradiva u iznosu od 203.050,00 kn, pružanjem usluga konzerviranja i restauriranja u iznosu od 148.904,00 kn te mikrofilmiranja i izrada preslika u iznosu od 130.527,00 kn.

Visina naknade za navedene usluge propisana je Cjenikom usluga Hrvatskog državnog arhiva. Visina naknade za pristupanje stručnim ispitima za stjecanje temeljnih stručnih zvanja u arhivskoj struci (u iznosu od 200,00 kn do 2.750,00 kn) te naknada za pristupanje stručnom ispitu za upravljanje dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan Arhiva (u iznosu od 700,00 kn) propisana je Odlukom o visini troškova ispita za stjecanje arhivskih i drugih zvanja u arhivskoj struci Ministarstva kulture i medija.

Uvjeti i način korištenja te raspodjela vlastitih prihoda propisani su odredbama Pravilnika o načinu korištenja vlastitih prihoda, ostvarenih od obavljanja osnovne i ostalih djelatnosti Hrvatskog državnog arhiva, koji je donesen u lipnju 2019.

U 2020. vlastitim prihodima financirani su rashodi u ukupnom iznosu od 2.627.125,00 kn. Vrijednosno značajniji financirani su rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.743.529,00 kn (od čega dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu od 1.383.500,00 kn), materijalni rashodi u iznosu od 577.388,00 kn, financijski rashodi u iznosu od 177.756,00 kn te rashodi za zaposlene u iznosu od 58.457,00 kn.

U odnosu na 2019., prihodi od pruženih usluga manji su za 1.018.613,00 kn ili 38,5 %, najvećim dijelom iz razloga što su u 2019. ostvareni, odnosno priznati prihodi iz prethodnih razdoblja u iznosu od 537.433,00 kn te zbog smanjenja prihoda od usluga za konzerviranje i restauriranje u 2020. za 442.411,00 kn ili 74,8 %.

Kapitalne donacije u iznosu od 109.650,00 kn odnose se na vrijednost arhivskog gradiva koje je doniralo 14 fizičkih osoba i dvije neprofitne organizacije.

Prihodi iz nadležnog proračuna ostvareni su u cijelosti iz državnog proračuna putem Ministarstva kulture i medija u iznosu od 31.290.763,00 kn za financiranje rashoda poslovanja u iznosu od 26.936.870,00 kn i nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 4.353.893,00 kn.

Prihodi za financiranje rashoda poslovanja u iznosu od 26.936.870,00 kn ostvareni su za rashode za zaposlene u iznosu od 23.073.765,00 kn, materijalne rashode u iznosu od 3.340.866,00 kn te za programsku djelatnost (digitalizaciju filmskih naslova) u iznosu od 522.239,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 4.132.749,00 kn ostvareni su za građevinske radove za objekt u Kerestincu u iznosu od 1.912.999,00 kn, građevinske radove na sanaciji štete nakon potresa u Zagrebu u iznosu od 1.219.750,00 kn te nabavu pokretnih arhivskih regala za objekt u Kerestincu u iznosu od 1.000.000,00 kn. Od ukupno ostvarenih prihoda za financiranje građevinskih radova na sanaciji štete nakon potresa u Zagrebu koncem 2020. neutrošeno je 1.190.125,00 kn.

U odnosu na 2019., prihodi iz državnog proračuna veći su za 2.396.664,00 kn ili 8,3 %, najvećim dijelom zbog većeg ulaganja u nefinancijsku imovinu.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 65.332,00 kn ostvareni su od osiguravajućih društava za naknadu štete (popravak) tri službena vozila.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2020., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 33.900.844,00 kn, što je 4.248.245,00 kn ili 11,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2019.	Ostvareno za 2020.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	22.290.075,00	22.586.233,00	101,3
2.	Materijalni rashodi	5.560.033,00	6.045.263,00	108,7
3.	Financijski rashodi	33.587,00	192.756,00	573,9
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	47.760,00	26.150,00	54,8
5.	Ostali rashodi	47.300,00	43.845,00	92,7
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	10.170.334,00	5.006.597,00	49,2
	Ukupni rashodi	38.149.089,00	33.900.844,00	88,9
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	33.128.520,00	33.395.133,00	100,8
	Manjak prihoda	5.020.569,00	505.711,00	10,1

Prema vrstama rashoda, vrijednosno značajniji ostvareni su rashodi za zaposlene u iznosu od 22.586.233,00 kn, koji čine 66,6 % ukupnih rashoda, materijalni rashodi u iznosu od 6.045.263,00 kn, koji čine 17,8 % ukupnih rashoda, te rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 5.006.597,00 kn, koji čine 14,8 %. Preostali rashodi u iznosu od 262.751,00 kn čine 0,8 % ukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene u iznosu od 22.586.233,00 kn odnose se na brutoplaće u iznosu od 18.705.690,00 kn, doprinose na plaće u iznosu od 3.084.381,00 kn te ostale rashode za zaposlene (regres za godišnji odmor, božićnice, darove za djecu i jubilarnu nagradu) u iznosu od 796.162,00 kn. U okviru rashoda za brutoplaće iskazane su plaće za posebne uvjete rada za 43 zaposlenika (uvećanje plaće u visini od 5,0 % od osnovice plaće) u iznosu od 99.220,00 kn te plaće za prekovremeni rad 31 zaposlenika u iznosu od 62.805,00 kn. Plaće zaposlenika Arhiva obračunavaju se u skladu s odredbama Temelnog kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine 128/17, 47/18, 123/19 i 66/20), Granskog kolektivnog ugovora za zaposlenike u ustanovama kulture koje se financiraju iz državnog proračuna (Narodne nove 46/18), Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14 – ispravak, 87/14, 120/14, 147/1, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17 – ispravak, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 26/21 i 78/21) te Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Hrvatskog državnog arhiva iz rujna 2018.

Materijalni rashodi u iznosu od 6.045.263,00 kn odnose se na rashode za usluge u iznosu od 3.823.228,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu od 1.357.075,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu od 632.721,00 kn, ostale materijalne rashode u iznosu od 226.462,00 kn te naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 5.777,00 kn.

U okviru rashoda za usluge vrijednosno značajniji rashodi u iznosu od 3.615.971,00 kn odnose se na usluge digitalizacije i restauracije filmskog arhivskog gradiva (15 filmskih naslova) u iznosu od 996.117,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 836.335,00 kn, usluge čuvanja imovine u iznosu od 392.669,00 kn, računalne usluge u iznosu od 376.107,00 kn, komunalne usluge u iznosu od 300.446,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 287.692,00 kn, grafičke i tiskarske usluge u iznosu od 221.176,00 kn te usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 205.429,00 kn.

U odnosu na 2019. rashodi za usluge veći su za 1.335.131,00 kn ili 53,7 %, najvećim dijelom zbog povećanja ostalih rashoda za usluge digitalizacije i restauracije filmskog arhivskog gradiva te rashoda za računalne usluge.

Vrijednosno značajniji rashodi za materijal i energiju odnose se na rashode za energiju u iznosu od 923.216,00 kn te arhivski materijal (papir za restauriranje i pasivnu konzervaciju arhivskog gradiva, zaštitna ambalaža i drugi materijal) u iznosu od 174.822,00 kn.

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 192.756,00 kn, a vrijednosno značajniji u iznosu od 166.664,00 kn odnose se na rashode za zatezne kamate na temelju sudske presude zbog korištenja dijela tuđe nekretnine u Zagrebu (od studenoga 1997.). Zbog navedenog, rashodi za zatezne kamate veći su za 157.776,00 kn u odnosu na 2019.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 5.006.597,00 kn. Odnose se na rashode za dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu od 3.326.124,00 kn, nabavu uredske opreme i namještaja (od čega se na nabavu arhivskih pokretnih regala odnosi 1.003.295,00 kn) u iznosu od 1.100.122,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu od 247.500,00 kn, arhivsku građu i pohranjene vrijednosti u iznosu od 211.587,00 kn te ostalu nefinancijsku imovinu (licence, opremu za održavanje i zaštitu te ostalu opremu) u iznosu od 121.264,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu od 3.187.325,00 kn odnose se na rashode za građevinsko-instalaterske radove na objektu bivše vojarne (hala 7) u Kerestincu za potrebe pohrane arhivskog gradiva.

U odnosu na 2019., rashodi za nabavu nefinancijske imovine manji su za 5.163.737,00 kn ili 50,8 %, iz razloga što je većina ugovorenih građevinsko-instalaterskih radova na objektu u Kerestincu realizirana u 2019.

Manjak prihoda za 2020. iskazan je u iznosu od 505.711,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prošlog razdoblja iznosio je 3.092.717,00 kn te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 2.587.006,00 kn. Navedeni višak prihoda čine vlastiti prihodi u iznosu od 1.363.858,00 kn, prihodi od Ministarstva kulture i medija (za sanaciju štete nastale uslijed potresa, za izdavačku djelatnost i unaprjeđenje sustava mrežnih usluga i servisa) u iznosu od 1.217.103,00 kn te namjenski prihodi od Ministarstva znanosti i obrazovanja u iznosu od 6.045,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2020., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 117.349.003,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2020.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2020.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2020.	31. prosinca 2020.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	109.211.586,00	112.823.394,00	103,3
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	32.448.000,00	32.448.000,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	53.611.545,00	52.807.289,00	98,5
1.3.	Postrojenja i oprema	1.252.044,00	976.245,00	78,0
1.4.	Prijevozna sredstva	15.429,00	0,00	-
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	9.537.202,00	13.866.621,00	145,4
1.6.	Druga nefinancijska imovina	12.347.366,00	12.725.239,00	103,1
2.	Financijska imovina	4.893.918,00	4.525.608,00	92,5
2.1.	Novčana sredstva	4.416.524,00	3.965.838,00	89,8
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	95.012,00	218.055,00	229,5
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	381.338,00	341.715,00	89,6
2.4.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	1.044,00	0,00	-
	Ukupno imovina	114.105.504,00	117.349.002,00	102,8
3.	Obveze	1.404.517,00	1.580.007,00	112,5
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	811.264,00	894.975,00	110,3
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	589.010,00	684.070,00	116,1
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	4.243,00	962,00	22,7
4.	Vlastiti izvori	112.700.987,00	115.768.995,00	102,7
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	114.105.504,00	117.349.002,00	102,8
	Izvanbilančni zapisi	3.256.026,00	2.710.670,00	83,3

Vrijednost imovine koncem 2020. veća je za 3.243.498,00 kn ili 2,8 % u odnosu na vrijednost iskazanu početkom godine. Navedeno je najvećim dijelom posljedica povećanog dodatnog ulaganja na građevinskim objektima.

Vrijednosno značajnija nefinancijska imovina u iznosu od 85.255.289,00 kn odnosi se na građevinske objekte u iznosu od 52.807.289,00 kn te zemljište u iznosu od 32.448.000,00 kn.

Građevinski objekti u vrijednosti od 52.807.289,00 kn odnose se na zgradu Arhiva u Zagrebu u iznosu od 25.569.352,00 kn, nekretnine u Kerestincu u iznosu od 23.608.065,00 kn, nekretninu u Zagrebu u iznosu od 1.745.518,00 kn, dvorac Januševec u Prigorju Brdovečkom u iznosu od 1.459.077,00 kn te zgradu u Zagrebu u iznosu od 425.277,00 kn.

Zemljište u vrijednosti od 32.448.000,00 kn odnosi se na ukupnu procijenjenu vrijednost zgrada i zemljišta nekretnina u Kerestincu.

Nefinancijsku imovinu u pripremi u iznosu od 13.866.621,00 kn čine ulaganja u građevinske objekte u Kerestincu u iznosu od 12.863.326,00 kn te ulaganja u opremu, odnosno pokretne arhivske regale (u Kerestincu) u iznosu od 1.003.295,00 kn.

U odnosu na stanje početkom godine, nefinancijska imovina u pripremi veća je za 4.329.419,00 kn ili 45,4 % zbog građevinskih radova na arhivskom spremištu u Kerestincu i ulaganja u pokretne arhivske regale.

Druga nefinancijska imovina u vrijednosti od 12.725.239,00 kn odnosi se na pohranjene vrijednosti (arhivsko gradivo, knjige, umjetnička djela i producentstva prava) u iznosu od 12.180.851,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu od 354.442,00 kn te licence i druga prava u iznosu od 189.946,00 kn. Vrijednosno značajnije pohranjene vrijednosti odnose se na arhivsku građu u iznosu od 8.141.138,00 kn te knjige u iznosu od 2.753.402,00 kn. Financijska imovina u iznosu od 4.525.608,00 kn odnosi se na novčana sredstva u iznosu od 3.965.838,00 kn te potraživanja u iznosu od 559.770,00 kn.

Koncem 2020. potraživanja iznose 689.953,00 kn, a ispravak vrijednosti potraživanja 130.183,00 kn te potraživanja koncem 2020. iznose 559.770,00 kn. Odnose se na potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i usluga u iznosu od 341.715,00 kn, potraživanja za bolovanja od HZZO-a u iznosu od 194.862,00 kn te ostala potraživanja (za predujmove i od zaposlenih) u iznosu od 23.193,00 kn. Od ukupno iskazanih potraživanja, na dospjela potraživanja odnosi se 104.038,00 kn.

Dospjela potraživanja čine potraživanja za prihode od pruženih usluga u iznosu od 91.992,00 kn te potraživanja za bolovanje od HZZO-a u iznosu od 12.046,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2021.) naplaćena su dospjela potraživanja u iznosu od 92.530,00 kn.

Potraživanja iskazana koncem 2020. veća su za 83.420,00 kn ili 17,5 % u odnosu na potraživanja početkom godine, najvećim dijelom zbog povećanja potraživanja za bolovanje od HZZO-a.

Koncem 2020. obveze iznose 1.580.007,00 kn. Odnose se na obveze prema dobavljaču za dodatna ulaganja na građevinskim objektima (objekt u Kerestincu) u iznosu od 684.070,00 kn, prema Hrvatskom zavodu za zapošljavanje za podmirenje troškova plaće i prijevoza za pripravnike u iznosu od 254.130,00 kn, za materijalne rashode u iznosu od 221.828,00 kn, za porez na dodanu vrijednost u iznosu od 217.847,00 kn, bolovanja u iznosu od 173.016,00 kn te druge obveze u iznosu od 29.116,00 kn. U odnosu na stanje početkom godine, obveze su veće za 175.490,00 kn ili 12,5 %, najvećim dijelom zbog povećanja obveze za porez na dodanu vrijednost i obveza za bolovanja.

Dospjele obveze iznose 56.338,00 kn, od čega se 55.294,00 kn odnosi na obveze starije od 365 dana prema dobavljaču s kojim Arhiv vodi sudski postupak vezan za korištenje informacijskog sustava. Preostale dospjele obveze u iznosu od 1.044,00 kn podmirene su u siječnju 2021.

Izvanbilančni zapisi koncem 2020. iskazani su u iznosu od 2.710.670,00 kn. Odnose se na sudske sporove u tijeku. Arhiv je tuženik u tri sudska spora u vrijednosti od 2.073.749,00 kn, a tužitelj u dva sudska spora u vrijednosti od 636.921,00 kn. Vrijednosno značajniji sudski sporovi u kojima je Arhiv tuženik u iznosu od 2.004.803,00 kn odnose se na sporove vezane za korištenje informacijskog sustava ARHINET.

Informacijski sustav ARHINET od konca lipnja 2020. nije u upotrebi te je u tijeku prelazak na novi Hrvatski arhivski informacijski sustav (HAIS).

Javna nabava

Planom nabave za 2020. planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti u iznosu od 6.735.000,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost.

Plan nabave za 2020. te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske u skladu s odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17).

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2020., na temelju otvorenih postupaka javne nabave, zaključena su tri ugovora za nabavu roba, radova i usluga (nabava arhivskih regala, izvođenje građevinsko-instalaterskih radova na objektu u Kerestincu te usluge digitalizacije i restauracije filmskog arhivskog gradiva digitalnim postupkom) u ukupnom iznosu od 1.662.451,00 kn. Na temelju okvirnih sporazuma koje je zaključio Arhiv, zaključena su tri ugovora za nabavu roba, radova i usluga u iznosu od 2.395.674,00 kn. Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn iznosila je ukupno 2.155.821,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost.

Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave donesen je u svibnju 2017. Navedenim Pravilnikom propisano je da se nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti do 20.000,00 kn provodi izdavanjem narudžbenice jednom gospodarskom subjektu, nabava procijenjene vrijednosti od 20.000,00 kn do 100.000,00 kn provodi se upućivanjem poziva za dostavu ponuda na adrese najmanje dva gospodarska subjekta, a nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti od 100.000,00 kn do 200.000,00 kn, odnosno nabava radova procijenjene vrijednosti od 100.000,00 kn do 500.000,00 kn provodi se upućivanjem poziva za dostavu ponuda na adrese najmanje tri gospodarska subjekta.

III. REVIZIJA ZA 2020.

Postupci revizije provedeni su od 3. svibnja do 24. rujna 2021.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18 i 126/19)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17, 112/18, 126/19 i 145/20).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o arhivskom gradivu i arhivima
2. Statut Hrvatskog državnog arhiva (kolovoz 2019.)
3. Pravilnik o korištenju javnog arhivskog gradiva (Narodne novine 121/19)
4. Pravilnik o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva (Narodne novine 105/20)
5. Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (Narodne novine 17/19 i 98/19)
6. Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe (Narodne novine 21/02)
7. Zakon o proračunu
8. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20)
9. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
10. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
11. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
12. Pravilnik o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru
13. Zakon o plaćama u javnim službama (Narodne novine 27/01 i 39/09)
14. Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama
15. Granski kolektivni ugovor za zaposlenike u ustanovama kulture koje se financiraju iz državnog proračuna
16. Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Hrvatskog državnog arhiva (rujan 2018.)

17. Zakon o javnoj nabavi
18. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi
19. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave (lipanj 2017.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Arhiva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima i kapitalnim projektima Arhiva. Provjerena je dokumentacija u vezi s računovodstvenim evidencijama, popisom imovine i obveza, ulaznim računima, приходima i rashodima, postupcima javne nabave i izvršenjem zaključenih ugovora te druga dokumentacija. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Arhiva i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2020.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: izrada plana i programa revizije, djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, imovina, obveze, prihodi, rashodi te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2020. utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na računovodstveno poslovanje.

1. Računovodstveno poslovanje

1.1. Arhiv je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu.

– Poslovne knjige

Vrijednost građevinskih objekata koncem 2020. iskazana je u iznosu od 52.807.289,00 kn. U okviru navedene vrijednosti iskazana je vrijednost zgrade u Zagrebu (Marulićev trg 21) u iznosu od 25.569.352,00 kn, zgrada u Kerestincu (bivše vojarne) u iznosu od 23.608.065,00 kn te zgrade u Zagrebu (Mažuranićev trg 5) u iznosu od 425.277,00 kn.

Vrijednost zgrade u Zagrebu (Marulićev trg 21) u iznosu od 25.569.352,00 kn odnosi se na vrijednost ulaganja u zgradu u prijašnjim godinama. Navedena zgrada Arhivu je dana na korištenje 1995. odredbom članka 2. Zakona o prenošenju vlasništva i osnivačkih prava nad Nacionalnom i sveučilišnom bibliotekom u Zagrebu na Republiku Hrvatsku. Navedenom odredbom utvrđeno je da nakon preseljenja Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu na novu lokaciju, zgradu na Marulićevu trgu 21 u Zagrebu koristi, bez naknade, za obavljanje svoje djelatnosti Arhiv do izgradnje nove zgrade za potrebe Arhiva. U poslovnim knjigama Arhiva evidentirana je vrijednost ulaganja u zgradu nakon preuzimanja, a vrijednost zgrade u vrijeme preuzimanja na korištenje nije evidentirana u poslovnim knjigama, s obzirom na to da Arhivu nisu dostavljeni podaci o njezinoj vrijednosti.

Vrijednost zgrada u Kerestincu (bivše vojarne) evidentirana je u poslovnim knjigama Arhiva u iznosu od 23.608.065,00 kn i odnosi se na vrijednost ulaganja u zgrade počevši od 2008. Odluku o darivanju Arhivu nekretnina u Kerestincu u vlasništvu Republike Hrvatske (18 zgrada površine 11 086 m² i dvorišta površine 79 122 m²) Vlada Republike Hrvatske donijela je koncem studenoga 2007. U Odluci je navedeno da prema procjeni Ministarstva financija, Porezne uprave, vrijednost nekretnina (zgrada i zemljišta) iznosi 32.448.000,00 kn. U poslovnim knjigama Arhiva ukupna procijenjena vrijednost zgrada i zemljišta u iznosu od 32.448.000,00 kn evidentirana je kao vrijednost zemljišta. Navedeni iznos trebalo je rasporediti na vrijednost zgrada i na vrijednost zemljišta. Vrijednost zgrada trebalo je povećati za dodatna ulaganja i obračunavati ispravak vrijednosti.

Vrijednost zgrade na Mažuranićevu trgu 5 evidentirana je u poslovnim knjigama Arhiva u iznosu od 425.277,00 kn i odnosi se na ulaganja izvršena u prijašnjim godinama. Navedena zgrada korištena je do svibnja 2007. na temelju ugovora o zakupu. S obzirom na to da navedena zgrada nije bila u vlasništvu Arhiva, ulaganja je trebalo evidentirati na računu ulaganja u tuđu imovinu.

Navedeni način evidentiranja nefinancijske imovine utjecao je na točnost podataka iskazanih u financijskim izvještajima, odnosno na strukturu i pojedine stavke imovine (u pojedinim slučajevima imovina je iskazana na pogrešnim računima, dok su pojedine stavke imovine više odnosno manje iskazane).

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje u poslovnim knjigama vrijednosti građevinskih objekata i zemljišta na propisanim računima te obavljati ispravak vrijednosti građevinskih objekata u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima u okviru izvanbilančnih zapisa nisu evidentirani primljeni instrumenti osiguranja plaćanja (17 primljenih zadužnica). Odredbom članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, između ostalog, propisano je da u okviru pomoćnih knjiga, proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitička knjigovodstva primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima). Odredbom članka 85. navedenog Pravilnika, propisano je da skupina računa 99 – Izvanbilančni zapisi sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, između ostalog, i instrumente osiguranja plaćanja.

Državni ured za reviziju nalaže u okviru izvanbilančnih zapisa evidentirati primljene instrumente osiguranja plaćanja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Knjižnična građa

Na računu za evidentiranje pohranjenih vrijednosti evidentirane su knjige i časopisi u knjižnici u iznosu od 2.485.443,00 kn. Knjige i časopisi u knjižnici dostupni su zaposlenicima i stručnim suradnicima u znanstvenoistraživačke svrhe, kao i korisnicima usluga Arhiva uz napomenu da se ne mogu iznositi iz prostora Arhiva.

Odredbama Pravilnika o radu knjižnice Hrvatskog državnog arhiva, iz srpnja 2007., propisana je knjižnična djelatnost, način rada knjižnice, stjecanje i održavanje knjižnog fonda, njegov smještaj i zaštita te korištenje usluga knjižnice. Korisnici knjižnice imaju pravo služiti se cjelokupnom knjižničnom građom pod uvjetima propisanim odredbama navedenog Pravilnika. Fond knjižnične građe je 120 977 jedinica.

S obzirom na to da knjige u knjižnici Arhiva služe u procesu pružanja usluga, umjesto na računu pohranjenih vrijednosti trebalo ih je evidentirati na računu Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti te obavljati ispravak vrijednosti. Prema odredbama članka 25., stavka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, knjige (u papirnatom obliku ili na elektronskim medijima), umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti jesu predmeti koje muzeji, galerije, knjižnice i slične ustanove unutar općeg proračuna posjeduju i izlažu. Knjigama se smatraju i stručna, znanstvena i ostala izdanja koja se nabavljaju za potrebe stručnog i kontinuiranog obrazovanja i obavljanja djelatnosti. Kada se navedeni predmeti čuvaju pohranjeni i ne koriste u procesu pružanja usluga, evidentiraju se kao pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti u skupini računa Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti.

Popis i revizija knjižnične građe nisu obavljani u propisanom roku. Prema odredbi članka 14., stavka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici koji obavljaju knjižničnu djelatnost popis knjižnične građe mogu obaviti u roku koji nije duži od roka za provođenje obvezne redovne revizije knjižnične građe utvrđenog posebnim podzakonskim aktom. Odredbom članka 2. Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe, propisano je da se revizija fonda knjižnične građe od 100 000 do 250 000 jedinica provodi svakih deset godina te je Arhiv s obzirom na to da raspolaže fondom knjižnične građe većim od 100 000 jedinica obavezan obaviti reviziju i popis svakih deset godina.

Proveden je otpis knjižnične građe. Otpis dotrajale i zastarjele knjižnične građe obavlja se na prijedlog povjerenstva za otpis knjižnične građe, na temelju odluke ravnatelja te očitovanja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Navedeni otpis knjižnične građe nije evidentiran u poslovnim knjigama i iskazan u financijskim izvještajima, s obzirom na to da su knjige u knjižnici evidentirane u okviru računa 03 – Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti, koji ne predviđa ispravak vrijednosti.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje knjiga u knjižnici na propisanim računima Računskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Također, nalaže popis i reviziju knjižnične građe provoditi u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te u skladu s odredbama Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe.

1.2. *Arhiv prihvaća sve nalaze navedene u točki Računovodstveno poslovanje.*

U vezi s nalogom za evidentiranje u poslovnim knjigama vrijednosti građevinskih objekata i zemljišta na propisanim računima Računskog plana, u Očitovanju se navodi da je u rujnu 2021. izvršeno preknjiženje vrijednosti ulaganja u zgradu i evidentiran je ispravak vrijednosti građevinskog objekta.

U vezi s nalogom za evidentiranje primljenih instrumenata osiguranja plaćanja u okviru izvanbilančnih zapisa, u Očitovanju se navodi da je postupljeno u skladu s nalogom te su u poslovnim knjigama u rujnu 2021. u okviru izvanbilančnih zapisa evidentirani primljeni instrumenti osiguranja plaćanja.

U vezi s nalogom da se knjige u knjižnici evidentiraju na propisanim računima te provodi popis i revizija knjižnične građe, u Očitovanju se navodi da je knjižnica Arhiva specijalna knjižnica s fundusom koji pretežito pokriva područje društveno-humanističkih znanosti s težištem na arhivistici i povijesti. Sastavni je dio Arhiva i namijenjena je djelatnicima Arhiva, kao i vanjskim korisnicima. Knjižnica ima oko 120 000 svezaka, od toga 47 500 svezaka knjiga (više od 40 000 naslova), gotovo 72 000 pojedinačnih brojeva serijskih publikacija (od toga 3 900 naslova časopisa i više od 500 novinskih naslova) te više od 1 000 separata. Velik dio fonda čine knjige i periodika vezana za hrvatsku povijest, pomoćne povijesne znanosti te objavljeni povijesni izvori. Značajnu vrijednost knjižnice čine biblioteke hrvatskih velikaških i plemićkih obitelji koje je preuzeo Arhiv, među kojima se ističe knjižnica obitelji Drašković u kojoj se nalaze knjige tiskane od 16. do 19. stoljeća, za koje će biti proveden postupak utvrđivanja statusa kulturnog dobra pri nadležnom tijelu Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. S obzirom na obvezu provedbe revizije knjižnične građe, Arhiv navodi da je uključio reviziju u plan rada knjižnice za 2022. Budući da Arhiv ne raspolaže dovoljnim brojem djelatnika bibliotekarske struke potrebnih za provedbu revizije, kod nadležnog ministarstva prijavljen je poseban program kroz koji bi se financirao rad studenata informacijskih znanosti – smjera bibliotekarstva koji će biti uključeni u revizije.

S obzirom na to da posao revizije uključuje popisivanje gotovo 121 000 jedinica knjižnične građe te da će u posao popisivanja biti uključeni vanjski suradnici, revizija knjižnične građe ne može se provesti u roku manjem od 18 mjeseci od dana zaprimanja konačnog Izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Hrvatskog državnog arhiva za 2020. Nadalje, u Očitovanju se navodi da Odsjek za financijsko-knjigovodstvene poslove ne posjeduje podatke koji dio knjižnične građe ima status kulturnog dobra. Po obavljenom popisu i reviziji knjižnične građe, Odsjek za financijsko-knjigovodstvene poslove uskladit će knjigovodstvene podatke s podacima knjižnice te izvršiti potrebna preknjiženja i provesti ispravak vrijednosti knjižnične građe najkasnije u roku od tri mjeseca nakon obavljenog popisa i revizije knjižnične građe.

U vezi s nalogom za evidentiranje u poslovne knjige vrijednosti zgrade na Marulićevu trgu u Zagrebu, u Očitovanju se navodi da će se Arhiv obratiti Ministarstvu prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine radi pribavljanja podataka o vrijednosti zgrade u trenutku preuzimanja temeljem Zakona o prenošenju vlasništva i osnivačkih prava nad Nacionalnom i sveučilišnom bibliotekom u Zagrebu na Republiku Hrvatsku (Narodne novine 21/95). Ako Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u roku od 60 dana ne dostavi tražene podatke ili se očituje da njima ne raspolaže, Arhiv će u daljnjem roku od 60 dana evidentirati u poslovne knjige vrijednost zgrade u skladu s odredbama obvezujuće Upute o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske, koju je donijelo Ministarstvo financija. U Očitovanju se navodi da je rok za otklanjanje nepravilnosti 120 kalendarskih dana od dana zaprimanja konačnog Izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Hrvatskog državnog arhiva za 2020.

U vezi s nalogom za evidentiranje vrijednosti zgrada i zemljišta u Kerestincu, u Očitovanju se navodi da će Arhiv uključiti sudskog vještaka građevinske struke koji će izvršiti procjenu vrijednosti zgrada i zemljišta na lokaciji Kerestinec u vrijeme preuzimanja imovine od bivšeg vlasnika Republike Hrvatske, kako bi se obračunao ispravak vrijednosti za navedene zgrade. Rok za otklanjanje nepravilnosti je 180 kalendarskih dana od dana zaprimanja konačnog Izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Hrvatskog državnog arhiva za 2020.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Arhiva za 2013., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izraženo je uvjetno mišljenje. Revizijom za 2020. provjereno je je li Arhiv postupio prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka*	Status
	1	2	3	4	5
1.	Planiranje	2006. 2013.	Naloženo je više pozornosti posvetiti planiranju kako bi planovi bili realni i u funkciji donošenja poslovnih odluka te omogućavali kontrolu namjenskog korištenja sredstava.	-	provedeno
2.	Računovodstveno poslovanje	2013.	Naloženo je evidentiranje imovine te prihoda i rashoda u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	-	djelomično provedeno
3.		2013.	Naloženo je evidentiranje u poslovnim knjigama ukupne vrijednosti građevinskih objekata i zemljišta na propisanim računima te obavljati ispravak vrijednosti u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	-	nije provedeno
4.		2013.	Naloženo je obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	-	provedeno
5.		2013.	Predloženo je donošenje plana sređivanja arhivskog gradiva odabiranjem i izlučivanjem arhivskog gradiva kojem je istekao rok čuvanja te arhivskog gradiva koje nema povijesnu, znanstveni ili drugu osobitu vrijednost. Planom je potrebno odrediti vrijeme, prioritete i izvršitelje sređivanja arhivskog gradiva preuzetog u prijašnjim godinama, u cilju smanjenja rashoda za spremišni prostor i tehničku opremu koji nastaju upravljanjem i dugotrajnim čuvanjem.	-	provedeno
6.		2013.	Naloženo je kod preuzimanja arhivskog gradiva iz novijeg razdoblja postupati u skladu s odredbama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima i Pravilnika o predaji arhivskog gradiva arhivima.	-	provedeno
7.		2013.	Naloženo je obaviti popis knjižnične građe u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe.	-	djelomično provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka*	Status
	1	2	3	4	5
8.	Rashodi	2013.	Naloženo je ugovore o autorskom djelu zaključivati samo za poslove, odnosno djela koja imaju obilježje autorskog djela propisano odredbama Zakona o autorskim i drugim srodnim pravima.	-	provedeno
9.		2013.	Naloženo je korištenje proračunskih sredstava u skladu s odredbama Zakona o proračunu za nabavu ostalih nespomenutih usluga.	-	provedeno
10.	Javna nabava	2013.	Predloženo je detaljnije regulirati postupak odabira dobavljača u postupcima jednostavne nabave.	-	provedeno
11.		2013.	Predloženo je u registar zaključenih ugovora, kod jednostavne nabave, unijeti podatke o datumu izvršenja ugovora, kako bi se transparentno prikazalo ostvarenje ugovornih obveza.	-	provedeno
12.		2013.	Naloženo je poduzimanje svih ugovorenih i zakonskih sredstava za naknadu štete u slučaju neizvršenja ugovorenih obveza.	-	provedeno
13.		2013.	Predloženo je zapisnicima o primopredaji radova utvrditi razloge odstupanja izvedenih radova u odnosu na ugovorene.	-	provedeno

*Arhiv nije bio obavezan dostaviti Plan provedbe naloga i preporuka nakon obavljene financijske revizije za 2013.

Obrazloženje danih naloga i preporuka koji su djelomično provedeni daje se u nastavku.

- Pojedini građevinski objekti i zemljište i nadalje nisu evidentirani u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.
- U vezi s nalogom za obavljanje popisa knjižnične građe u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Pravilnika o reviziji i otpisu knjižnične građe, utvrđeno je da nije obavljen popis i revizija knjižnične građe u propisanom roku. Arhiv obavlja redoviti otpis knjižnične građe.

Arhiv je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu u cijelosti provedeni.

1.2. *Arhiv se nije očitovao na status naloga i preporuka.*